

Rektor

Förslag till författningsändringar med anledning av en ny utbildnings- och examensstruktur för den högre utbildningen

Sahlgrenska akademien anser att promemorian ger en bra bakgrund och argumentation för förslagen till författningsändring. Avseende examensbeskrivningarna skall nämnas att för majoriteten av akademins utbildningsprogram som leder till yrkesexamen har synpunkter lämnats på examensbeskrivningarna efter samråd med motsvarande utbildningar vid andra universitet i landet. Akademien anser att det är viktigt att synpunkterna vidarebefordras med universitetets yttrande för att få nationellt genomslag.

Inledningsvis vill akademien ta upp ett par punkter som bedöms ha betydelse för hur förslaget till förordning kan omsättas i praktiken.

Avancerad nivå och tillträde till denna nivå är en av de stora nyheterna, men problematiken med tillträde i synnerhet till internationella program på denna nivå är inte belyst. Nationellt samordnad antagning till internationella mastersprogram skulle förtydliga och underlätta för såväl sökande som för lärare och handledare vid lärosätena. Det skulle öka kvaliteten och spara resurser om kompetensen för bedömning av utländska examina och andra meriter samlas på ett ställe.

Tillträde till forskarnivån. Sahlgrenska akademien konstaterar att man fortfarande inte har tydliggjort relationen mellan de långa yrkesexamina och forskarnivån. Som akademien tidigare har framhållit, bland annat i yttrandet över "Högre utbildning i utveckling – Bologna-processen i svensk belysning" (Ds 2004:2), är det angeläget att övergången till forskarnivån utformas så att inte studietiden före antagning till forskarnivån förlängs. Det skulle försvåra rekryteringen till forskarnivån från dessa utbildningar, t ex apotekar-, läkar- och tandläkarprogrammen. Antalet forskarutbildade apotekare, läkare och tandläkare skulle då ytterligare minska och försämra möjligheten till den värdefulla koppling som finns mellan yrket och undervisning på samtliga nivåer. Med tanke på att anställningsbarhet är ett av honnorsorden inom Bologna-processen är det angeläget att stärka denna anknytning.

Därtill är innehållet i 9 kap. 6 § motsägelsefullt. Det som står i tredje stycket om tidigare utbildning eller yrkesverksamhet kan högst sannolikt inverka positivt på den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Att denna bakgrund skall kunna tillgodoräknas i utbildningen, men inte kunna värderas för antagning är motsägelsefullt, och argumentationen för detta i promemorian, s. 15-16, övertygar inte. Denna urvalsregel står i motsats till vad Tillträdesutredningen (SOU 2004:29) beskrev om legitimitet och begriplighet vid urval till högre utbildning, och akademien anser att en sådan regel skulle bli svår att implementera.

Enligt önskemål anges nedan akademins synpunkter under de rubriker som framgår av promemorian och dess bilagor.

PROMEMORIAN

Högskolepoäng (sid. 6)

Förslaget innebär en direkt översättning av 1 poäng till 1,5 högskolepoäng, en anpassning till ECTS-poängsystemet, vilket kan vara en fördel ur ett internationaliseringsperspektiv. Men vad innebär egentligen att ”olika moment i en kurs eller olika kurser i ett program kan ha olika studieintensitet”? Betyder det att en kurs om 15 högskolepoäng kan genomföras med godkänt resultat på mindre än 10 veckor? Vad kan det betyda för jämförbarheten och rörligheten? Det förefaller även vara en diskrepans mellan detta resonemang och att (sid. 8) det är viktigt ”att kunna ställa studietid i relation till omfattningen i högskolepoäng och på så sätt fastställa den studietakt för vilken studiestöd beviljas”.

Tillgodoräknande (sid. 9)

Tillgodoräknande av utbildning eller motsvarande kunskaper kan komma att underlätta genom att mål som beskriver studenternas förväntade studieresultat anges för varje kurs på grundnivå och avancerad nivå. Gemensamma bestämmelser om tillgodoräknande för de tre nivåerna innebär enligt promemorian en utvidgning av möjligheterna att tillgodoräkna annan utbildning och yrkesverksamhet på forskarnivå. För att bedömning för tillgodoräknande på forskarnivå ska kunna förenklas krävs anvisningar för hur man kan ange förväntade studieresultat på denna nivå, som inte har så stor omfattning av kurser.

Uppgift om kurser i examensbevis (sid. 9)

Det är bra att kurser skall anges i examensbevis, en information som sedan tidigare framgår av Diploma Supplement. Det underlättar för den som skall bedöma innehållet i en examen och vid jämförelse mellan generell examen och yrkesexamen. Akademien ser också positivt på att tillgodoräknade kurser från andra lärosäten framgår av examensbeviset. Detta sker redan inom ett flertal av akademins yrkesexamina.

Förslaget att Diploma Supplement skall bifogas även examensbevis för licentiat- och doktorsexamina kommer att innebära merarbete jämfört med dagens hantering.

Kursens fördjupning (sid. 13)

Det är oklart vad ”kursens fördjupning” innebär och hur den skall uttryckas i kursplanen.

Tillträde till utbildning på forskarnivå (sid. 14)

Behörighet

Kravet på grundläggande behörighet höjs, vilket innebär att 3-åriga utbildningar, t ex vårdutbildningar som leder till en kandidatexamen, inte längre ger grundläggande behörighet. Det finns ett behov av forskarutbildade lärare för dessa yrkesutbildningar. Som en följd av ändrad behörighet kommer kurser på avancerad nivå inom tillhörande kunskapsområden att efterfrågas. Det är viktigt att resurser satsas på detta utan att det drabbar utbildningen på grundnivå med försämrad kvalitet som följd.

Examensordningen

Struktur (sid. 17)

Examensordningen har en tydlig och lättförståelig struktur.

Mål (sid. 18)

Modellen för examensbeskrivningarna är överskådlig.

Fördjupningskrav i generella examina (sid. 20)

Akademien välkomnar riksdagens beslut om ”fördjupning och progression inom relevant kunskapsområde”, som fungerar bättre för akademins yrkesexamina än nuvarande fördjupning inom huvudämne. Dock bör följande begrepp definieras: för studierna relevanta ämnesfält, huvudsakliga området för utbildningen, huvudämne, kunskapsområdet, relevant kunskapsområde.

BILAGA 1

6 kap Utbildningen (sid. 2)

Eftersom detta är ett utdrag ur ett tänkt blivande kapitel som behandlar utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå är en helhetsbedömning inte möjlig. Med den begränsningen konstaterar akademien att förslaget generellt är bra.

9 kap. Tillträde till utbildning på forskarnivå

Urval (sid. 5)

6§, tredje stycket:

När det gäller kriterier vid urval till forskarutbildning eftersträvas transparens och tydlighet från högskolan. I realiteten torde det vara svårt att utforma ett regelverk för urval av sökande till forskarutbildning där man bortser från en akademisk examen. Akademien ifrågasätter därför starkt detta förslag, som dessutom blir en logisk kullerbytta: en student som har en utbildning som kan tillgodoräknas på en viss nivå måste med nödvändighet ha goda förutsättningar för att tillgodogöra sig utbildningen på den nivån.

Antagningsförfarande

7 §, andra stycket

Antagning till utbildning på forskarnivå bör enligt förslaget ske öppet och samlat med information om antalet tillgängliga platser. Detta är utmärkt!

BILAGA 2

EXAMENSORDNING

Examensordningen har en tydlig och lättförståelig struktur.

Förslag i författningstexten som akademien ställer sig bakom kommenteras inte.

Ändringsförslag avseende yrkesexamina är i allmänhet gjorda efter samråd med motsvarande utbildningar vid andra lärosäten i landet.

Ändringsförslag i författningstexten anges på följande sätt:

* strykning av text anges genom ~~överstrykning~~

* tillägg eller ändring anges i **fet kursiv stil**.

Målformuleringen ”visa kunskap om relevanta författningar” som återkommer i alla yrkesexamina inom vården är för lågt ställd i förhållande till de krav som ställs inom hälso- och sjukvården. Den bör utgå under ”kunskap och förståelse” och ersättas av ”visa förmåga att tillämpa relevanta författningar” under ”färdighet och förmåga”. Detta anges nedan i beskrivningarna för sjuksköterske-, röntgensjuksköterske-, specialistsjuksköterske- och barnmorskeexamina.

Kravet att verksamhetsförlagd utbildning skall ingå finns enbart angivet för specialistsjuksköterskeexamen (s. 55). Verksamhetsförlagd utbildning bör vara en självklar del för att nå de föreslagna målen för flera yrkesexamina och bör därför antingen anges i alla relevanta yrkesexamina eller i ingen av dem.

EXAMINA PÅ GRUNDNIVÅ

GENERELLA EXAMINA

Kandidatexamen (sid 8)

Mål

Färdighet och förmåga

Andra strecksatsen

Kan detta mål nås på grundläggande nivå? Förslag till alternativ text:

- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa **bearbeta** problem ...

YRKESEXAMINA

Arbeterapeutexamen (sid 11- 12)

För att yrkesexamen för arbetsterapeut skall leva upp till de krav som ställs inom många verksamhetsområden finns en medveten strävan om att denna yrkesexamen skall omfatta 240 högskolepoäng och därmed ligga på avancerad nivå. Detta kommer att vara synnerligen betydelsefullt för rekryteringen till forskarutbildning inom ämnet, då behörighet till forskarutbildning föreslås vara magisterexamen.

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen:

-visa färdighet i **och förmåga att självständigt och i samverkan med patienten utföra** arbetsterapeutiska åtgärder som förebygger, förbättrar och kompenserar nedsatt aktivitetsförmåga,

Andra strecksatsen:

-visa förmåga att genomföra miljöinriktade åtgärder både på individ, **grupp** och samhällsnivå,

Fjärde strecksatsen:

- visa förmåga att integrera och använda kunskap för att hantera komplexa situationer, företeelser och frågeställningar **i samverkan med och** utifrån individens **individens och grupper** behov,

Femte strecksatsen:

-visa förmåga att initiera och medverka i hälsofrämjande arbete **på individ-, grupp- och samhällsnivå,**

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Andra strecksatsen:

-visa förmåga att, med helhetssyn på människan, göra åtgärdsbedömningar **genomföra åtgärder** utifrån relevanta vetenskapliga ...

Tredje strecksatsen:

- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och **klienter,** deras närstående **och andra målgrupper,**

Audionomexamen (sid 12-14)

Kunskap och förståelse

Andra strecksatsen

- visa kunskap om hörselhälsans betydelse för individens personlighet och sociala situation **hörseln och dess betydelse för individen** samt om faktorer som påverkar hörselhälsan, och

Färdighet och förmåga

Här föreslås att strecksatserna anges i annan ordning, samt tillägg av en sjätte:

Första strecksatsen

– visa förmåga att ~~genomföra och tolka~~ **planera, genomföra samt tolka, värdera och dokumentera resultat av** hörselutredningar

Som andra strecksats (tredje i författningsförslaget)

– visa förmåga att ~~utifrån individens behov och förutsättningar~~ **självständigt** bedöma **och i samverkan med patienten** planera, genomföra och utvärdera **habiliterande och rehabiliterande åtgärder.**

Som tredje strecksats (fjärde i författningsförslaget)

- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa, och

Som fjärde strecksats (andra i författningsförslaget)

– visa förmåga att initiera och delta i hörselfrämjande hälsovård och förebyggande åtgärder i avsikt att förhindra uppkomst av hörselskador.

Femte strecksatsen

enligt författningsförslaget.

Sjätte strecksats – tillägg av ny sats:

- visa förmåga att undervisa och handleda samt att genomföra vägledande, arbetsledande och konsultativa uppgifter.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Tredje strecksatsen

- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter, ~~och~~ deras närstående **och andra målgrupper**

Fjärde strecksatsen

- visa ~~insikt om betydelsen av~~ **förmåga till** lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och

Biomedicinsk analytikerexamen (sid 14-15)

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen:

- visa förmåga att självständigt planera och genomföra analyser och undersökningar, **och därvid samverka med patienten**

Andra strecksatsen:

- visa förmåga att utveckla, använda, utvärdera och **kvalitetssäkra** biomedicinska laboratorie- **och undersökningsmetoder med syfte att underlätta diagnostik och behandling**

Tredje strecksatsen:

- visa förmåga att samla in, bearbeta och kritiskt tolka analys- och undersökningsresultat, uppmärksamma och hantera avvikelser samt muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera **vidtagna åtgärder samt analys- och undersökningsresultat** med berörda parter, **och i enlighet med relevanta föreskrifter dokumentera dessa**

En ny fjärde strecksats:

- **visa förmåga att undervisa olika målgrupper samt att genomföra handledande och arbetsledande uppgifter, och**

Som femte strecksats (fjärde i författningsförslaget)

- visa förmåga att ~~informera om~~ **kritiskt granska, bedöma och använda relevant information** och diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika målgrupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Tredje strecksatsen:

- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt ~~gentemot~~ **och därmed värna om patientprov och** patienter och deras närstående

Dietistexamen (sid 16-17)

Kunskap och förståelse

Första strecksatsen

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, samt kunskap om ~~sambandet mellan~~ vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, och

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Andra strecksatsen

-visa förmåga att, med helhetssyn på människan, göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällseliga och etiska aspekter, ~~med särskilt beaktande ...~~

Fjärde strecksatsen

-visa **förmåga till och** insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och

Röntgensjuksköterskeexamen (sid 24-25)

Kunskap och förståelse

Fjärde strecksatsen:

- ~~visa kunskap om relevanta författningar~~ (förs till *Färdighet och förmåga* nedan)

Tillägg, ny strecksats:

- **visa kunskap om fysikaliska, biologiska och tekniska aspekter av bild- och funktionsdiagnostik**

Färdighet och förmåga

Tillägg, nya strecksatser:

- **visa förmåga att tillämpa relevanta författningar,**
- **visa förmåga att ansvara för hantering av medicinteknisk utrustning,**
- **visa förmåga att ansvara för aseptik, infektions- och komplikationsförebyggande åtgärder i samband med undersökningar/behandlingar.**

Sjukgymnastexamen (sid 25-27)

Ett av syftena med de nya utbildningsnivåerna var att öka rörligheten i Europa. Eftersom den svenska utbildningen till sjukgymnast befinner sig på grundnivå i motsats till de flesta motsvarande utbildningar i Europa vilka är 4-åriga, är det särskilt viktigt att

examensbeskrivningen speglar den reella nivån och den kompetens och självständighet som utbildningen leder till.

Färdighet och förmåga

Första streck-satsen

- visa färdighet i sjukgymnastiska åtgärder samt förmåga att initiera och medverka i hälsofrämjande, behandlande, habiliterande och rehabiliterande arbete på individ-, grupp- eller samhällsnivå,
delas upp i två strecksatser:

- **visa förmåga att självständigt genomföra undersökning, bedömning och i samverkan med patienten/klienten genomföra behandling utifrån dennes behov och förutsättningar**
- **visa förmåga att initiera och medverka i hälsofrämjande, förebyggande, habiliterande och rehabiliterande arbete på individ-, grupp- eller samhällsnivå**

Författningsförslagets andra streck-sats (enligt detta förslag den tredje) skrives:

- visa förmåga **att undervisa olika målgrupper samt** att genomföra vägledande, arbetsledande och konsultativa uppgifter

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Tredje satsen, ett tillägg:

- Visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot **patienter/klienter** och andra målgrupper

Sjuksköterskeexamen (sid 27-28)

Examensmålen för sjuksköterskeexamen är alltför generellt formulerade och bör omformuleras så att de bättre stämmer överens med det yrke de är avsedda för:

Kunskap och förståelse

Andra strecksatsen:

- visa kunskap i planering, ledning, **styrning** och samordning av vårdarbetet,

Tredje strecksatsen:

- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar **barns** kvinnors och mäns hälsa **i livsspannet**

(Det är otillräckligt att enbart lyfta fram en åldersgrupp, såsom barn i förslaget. Alternativt kan "äldre" läggas till.)

Fjärde strecksatsen:

- ~~visa kunskap om relevanta författningar~~ (förs till *Färdighet och förmåga* nedan)

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen:

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten **och närstående** ge vård och behandling utifrån patientens behov och förutsättningar, **inklusive vård i livets slutskede, samt leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder,**

Andra strecksatsen:

- visa förmåga att hantera läkemedel **och andra behandlingar** på ett...

Tillägg, nya strecksatser:

- **visa förmåga att tillämpa relevanta författningar,**
- **visa förmåga att hantera medicinteknisk utrustning**

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Tillägg, en sjätte strecksats:

- visa förmåga att möta människor i kris

Tandhygienistexamen (sid 33-35)

I den av Socialstyrelsen år 2005 fastställda kompetensbeskrivningen för tandhygienisten framgår att omfattningen av arbetsområdet har breddats sedan 1992 års beslut om omfattningen av tandhygienistexamen. Den bredd och djup i kunskap som krävs för att den examinerade tandhygienisten, på ett patientsäkert sätt, skall kunna ansvara även för de nya arbetsuppgifterna ryms inte inom en grundutbildning om 120-högskolepoäng. Dessutom kommer tandhygienistexamen om 120-högskolepoäng, som enda medellång vårdutbildning, inte att ge behörighet för tillträde till fortsatt utbildning på avancerad nivå enligt Bologna-modellen.

Akademien förespråkar därför att tandhygienistexamen uppnås först efter kursfordringar om 180 högskolepoäng.

Kunskap och förståelse

Första strecksatsen

- visa ~~känedom~~ **kunskap** om områdets vetenskapliga grund och **känedom** om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, **samt kunskap som sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,**

Färdighet och förmåga

Andra strecksatsen

- visa förmåga att självständigt svara för regelbundna undersökningar av munstatus **och kunna diagnostisera sjukdomarna karies och parodontit,** samt att utreda och analysera behov av munhälsovårdande insatser,

Självständigt arbete

I analogi med att tandhygienistexamen bör omfatta 180 högskolepoäng bör lydelsen i stället vara

”För tandhygienistexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) **om minst 15 högskolepoäng.**”

EXAMINA PÅ AVANCERAD NIVÅ (sid 36 ff)

Förmågan att lösa problem bör anges på den avancerade nivån, se text i Bologna Working Group on Qualifications Frameworks Febr 2005:

Mål att uppnå i second cycle “... can apply their knowledge and understanding, and problem solving abilities in new or unfamiliar environments within broader (or multidisciplinary) contexts related to their field of study”

YRKESEXAMINA

Apotekarexamen (sid 41-43)

Förslag till ändringar och tillägg anges nedan.

Kunskap och förståelse

Fjärde streck-satsen, förslag till ny skrivning:

- visa **fördjupad** kunskap om utveckling av **nya läkemedel, läkemedelsprövning och av** läkemedelsanvändning i ett **nationellt och** internationellt perspektiv, och

Färdighet och förmåga

Tredje streck-satsen, tillägg:

- visa fördjupad förmåga att **som läkemedelsexpert** självständigt identifiera, analysera och lösa...

Fjärde streck-satsen, förslag till ny skrivning:

- visa förmåga att i både nationella och internationella ~~och~~ sammanhang muntligt och skriftligt informera olika målgrupper om läkemedel och **dess utveckling samt** användning.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Andra streck-satsen, tillägg:

- visa förmåga att verka inom såväl **apoteksväsendet och** läkemedelsområdet **forskning** som hälso- och sjukvården...

Femte streck-satsen, tillägg:

- visa insikt om betydelsen av lagarbete och **såsom läkemedelsexpert om** samverkan med andra yrkesgrupper, och

Sjätte streck-satsen, tillägg:

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens **såsom läkemedelsexpert**

Övrigt

Det bör definieras hur strikt man skall hålla på att de sex månadernas apotekspraktik skall utföras på apotek eller om möjlighet finns att förlägga en del av dessa inom annan farmaceutisk verksamhet med tanke på den breda apotekarrollen i Sverige.

Barnmorskeexamen (sid 44-46)

Kunskap och förståelse

Andra strecksatsen:

- visa **såväl bred som fördjupad kunskap inom området reproduktiv och perinatal hälsa, inbegripet** kunskap om **och förståelse för** förhållanden i samhället som påverkar kvinnors, mäns, **barns och familjers hälsa,**

Fjärde strecksatsen:

- visa kunskap om relevanta författningar (förs till *Färdighet och förmåga* nedan)

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen:

- visa fördjupad förmåga att självständigt ~~och i samverkan med patienten~~ **identifiera avvikelser, planera och handlägga normal graviditet, förlossning och barnsängstid, samt** planera och genomföra undersökningar och behandlingar **inkluderande antikonceptions- och preventivmedelsrådgivning i samråd med kvinnan och hennes partner, med utgångspunkt utifrån patientens** behov och förutsättningar,

Andra strecksatsen:

- visa förmåga att hantera läkemedel **samt förskriva sådana i födelsekontrollerande syfte och** på ett adekvat sätt kunna informera om effekter och biverkningar,

Tillägg, nya strecksatser:

- **visa förmåga att tillämpa relevanta författningar,**
- **visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper inom vård och socialtjänst,**

Detta bör ingå i färdighet och förmåga liksom för andra yrkesexamina på avancerad nivå.

Åttonde strecksatsen (enligt författningsförslaget):

- visa **fördjupad** förmåga att **på vetenskaplig grund** kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt diskutera nya fakta, företeelser och **frågeställningar inom området reproduktiv och perinatal hälsa** med olika målgrupper och därmed bidra till utvecklingen av yrket och verksamheten

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Tredje strecksatsen:

- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot **kvinnor, deras partner** patienter och deras närstående

Fjärde strecksatsen:

- ~~- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper inom vården, och~~

Denna sats föreslås ingå under *Färdighet och förmåga*, se ovan.

Självständigt arbete (examensarbete)

Obligatoriskt examensarbete om 15 högskolepoäng är inte förenligt med de mål som examen skall uppnå inom ramen för 90 högskolepoäng. **För att förslaget med examensarbete skall kunna realiseras krävs motsvarande utökad utbildningstid för barnmorskeexamen.**

Logopedexamen (sid 48-49)

Mål

Förslag till tillägg: ”...som krävs för **logopedyrket och för att få** behörighet som...”

Kunskap och förståelse

Andra strecksatsen, förslag till ny skrivning:

- visa **såväl bred som fördjupad** klinisk, pedagogisk och terapeutisk kunskap om ~~metodik~~ vid habilitering och rehabilitering av röst-, tal-, språk- och sväljstörningar

Tredje strecksatsen, förslag till ny skrivning:

- visa förståelse för att röst-, tal-, språk- och sväljförmågan **kommunikationsförmågan** är en integrerad del av individens personlighet och sociala situation, och

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen, förslag till ny skrivning:

- visa fördjupad förmåga att självständigt undersöka, bedöma och behandla ~~den~~ **språkliga kommunikationsförmågan** hos individer med olika former av röst-, tal-, språk- och sväljförmågan **de vanligast förekommande störningarna inom det logopediska verksamhetsområdet**

Femte strecksatsen, förslag till tillägg:

- visa **fördjupad** förmåga att kritiskt...

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Andra strecksatsen, förslag till tillägg:

- visa **fördjupad** förmåga att, med...

Fjärde strecksatsen, förslag till ändring:

- visa ~~insikt om betydelsen av~~ **förmåga till** lagarbete...

Läkarexamen (sid 50-51)

Synpunkter rörande läkarexamen lämnas i separat bilaga efter samråd med representanter för övriga läkarutbildningar i landet.

Specialistsjuksköterskeexamen (sid 55-58)

Omfattning

Formuleringen om ”verksamhetsförlagd utbildning” bör utgå alternativt läggas till samtliga yrkesexamina inom vårdområdet där detta är en förutsättning för att kunna nå målen.

Kunskap och förståelse

Andra strecksatsen

- visa **fördjupad** kunskap om områdets vetenskapliga...

Färdighet och förmåga

Första strecksatsen

- visa fördjupad förmåga att i samråd med patient och närstående/ **familj** identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan samt leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder, **inklusive vård i livets slutskede, samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,**

Andra strecksatsen

- visa förmåga att medverka i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten samt bidra till ett effektivt resursanvändande **i komplexa vårdssituationer,**

Femte strecksatsen

- visa **fördjupad** förmåga att medverka vid och självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård ~~inklusive vård i livets slutskede~~

Sjätte strecksatsen

- visa ~~vårdpedagogisk~~ fördjupad förmåga **att undervisa olika målgrupper samt genomföra handledande, arbetsledande och konsultativa uppgifter**

(Denna formulering bör ange progression jämfört med sjuksköterskeexamen.)

Tillägg, ny strecksats:

- **visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper såväl inom hälso- och sjukvården som inom vård och omsorg**

(Denna formulering bör ingå i färdighet och förmåga i likhet med andra yrkesexamina på avancerad nivå.)

Vårderingsförmåga och förhållningssätt

Andra strecksatsen

- ~~visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper inom vård och socialtjänst,~~

(flyttad till *Färdighet och förmåga*, se ovan)

Fjärde strecksatsen

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens **verka för kunskapsutveckling och ett adekvat resursutnyttjande inom specialistsjuksköterskans kompetensområde, kunna initiera och bedriva utvecklings- och förändringsarbete samt verka för erfarenhets- och kunskapsutbyte nationellt och internationellt**

(Denna formulering bör ange progression jämfört med sjuksköterskeexamen.)

INRIKTNINGAR

... inriktning mot anestesijukvård (sid 56)

Första strecksatsen

- visa förmåga att **självständigt** ansvara för övervakning...

... inriktning mot operationsjukvård (sid 57)

Första strecksatsen

- visa förmåga att ansvara för aseptik, **assistans** och instrumentering, ...

... inriktning mot onkologisk vård (sid 57)

Första strecksatsen

- visa förmåga att hos patienter med behov av onkologisk vård **självständigt** observera, bedöma och åtgärda komplexa vårdbehov samt **utvärdera tillämpade omvårdnadsåtgärder**, och

Andra strecksatsen

- visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att arbeta med **antitumoral behandling** såsom cytostatikaterapi eller strålbehandling.

... inriktning mot **hälso- och sjukvård för barn och ungdomar** (sid 57)

Tredje strecksatsen

- visa sådan kunskap som krävs **förmåga** för att kunna ansvara för hälsoundersökning och vaccinationsverksamhet.

... inriktning mot psykiatrisk vård (sid 58)

Första strecksatsen

- visa förmåga att **hos patienter med psykiatriskt vårdbehov självständigt** observera, bedöma, åtgärda och utvärdera komplexa vårdbehov,

Andra strecksatsen - utgår

- visa förmåga att möta människor i kris,

(Denna formulering motsvarar mål för sjuksköterskeexamen.)

Tredje strecksatsen

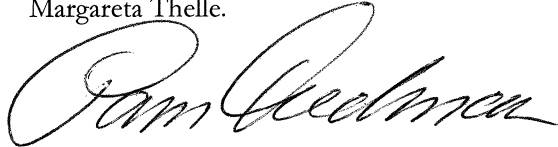
- visa sådan kunskap och färdighet för att medverka i behandling **och kunna leda omvårdnadsarbete**, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg.

Självständigt arbete (examensarbete)

Obligatoriskt examensarbete om 15 högskolepoäng är inte förenligt med de mål som examen skall uppnå inom ramen för 60 högskolepoäng (för inriktning mot distriktsköterska 75 poäng). **För att förslaget med examensarbete skall kunna realiseras krävs motsvarande utökade utbildningstid för specialistsjuksköterskeexamen.**

Handläggning

Synpunkter på promemoria med bilagor har inkommit från råden för grundutbildnings- och forskarutbildningsfrågor, institutionerna för biomedicin, odontologi, vårdvetenskap och hälsa, samt kliniska vetenskaper, programkommittén för farmaceutisk och biovetenskaplig utbildning, företrädare för arbetsterapeut-, audionom-, dietist-, logoped- och sjukgymnastprogrammen samt kansliets utbildningsavdelning. Akademiens yttrande är sammanställt av utbildningschef Margareta Thelle.

Pam Fredman
Dekanus

Kopia:
registrator
GUR, FUR, institutionernas utbildningsutskott
kansliets utbildningsavdelning
Akademiens Bologna-grupper